

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„VICTOR BABEȘ” DIN TIMIȘOARA**

PREVENIREA ȘI GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE MALPRAXIS

**SUPORT DE CURS PENTRU PROGRAMUL UNIVERSITAR DE MASTER
RESPONSABILITATEA JURIDICĂ A PERSONALULUI MEDICAL**

Prof.univ.dr. Ramona Amina POPOVICI

PROCEDURA ADMINISTRATIVĂ DE STABILIRE A CAZURILOR DE MALPRAXIS

❖ *Noțiuni introductive*

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății reglementează în cadrul Capitolului VI al Titlului XVI procedura de stabilire a cazurilor de răspundere civilă profesională pentru medici, farmaciști și alte persoane din domeniul asistenței medicale
- deși are un caracter legal, această *procedură extrajudiciară nu este obligatorie, ci are un caracter facultativ*
- art. 684 din Legea nr. 95/2006 stipulează în mod expres că "procedura stabilirii cazurilor de malpraxis nu împiedică liberul acces la justiție potrivit dreptului comun"
- această reglementare era necesară, având în vedere că liberul acces la justiție reprezintă un drept garantat de art. 21 alin. (1) din Constituția României și potrivit alin. (4) al aceluiași articol jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite
- caracterul facultativ al acestei proceduri se manifestă nu doar prin posibilitatea personalului medical de a alege dintre cele două căi – extrajudiciară și judiciară (cea judiciară urmează calea justiției în instanță), ci și prin dreptul acestuia (al personalului medical) de a renunța oricând la procedura specială de stabilire a cazurilor de malpraxis și de a se adresa instanței de judecată
- procedura este reglementată de o serie de acte normative

❖ *Sediul materiei (actele normative care reglementează această procedură extrajudiciară)*

- Capitolul VI al Titlului XVI din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
- Ordinul nr. 1343/2006 din 06/11/2006 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis

- Normele metodologice de aplicare a Titlului XVI din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr. 482/2007

❖ ***Comisia de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis***

- sarcina stabilirii cazurilor de malpraxis revine Comisiei de monitorizare și competență profesională
- Comisia de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis este înființată prin lege organică, pentru un scop de interes public
- Comisia este subordonată Ministerului Sănătății, funcționând la nivelul direcțiilor de sănătate publică județene și a Municipiului București
- cu privire la componența Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis atât Legea nr. 95/2006, cât și Ordinul nr. 1343/2006 din 06/11/2006 conțin unele reglementări
- Comisia are în componență reprezentanți ai direcțiilor de sănătate publică județene și, respectiv, ai municipiului București, casei județene de asigurări de sănătate, colegiului județean al medicilor , colegiului județean al medicilor dentiști, colegiului județean al farmaciștilor , ordinului județean al asistenților și moașelor din România, un expert medico-legat, sub conducerea unui director adjunct al direcției de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București (art. 679 alin. (2) din Legea nr. 95/2006)

Conform art. 3 din Ordinul nr. 1343/2006, *Comisia este alcătuită din 13 membri, după cum urmează:*

- a) 2 reprezentanți ai autorităților de sănătate publică județene sau ai municipiului București, după caz, dintre care unul este, obligatoriu, directorul adjunct al autorității de sănătate publică respective, numiți prin decizie a conducătorului acestor instituții
- b) 2 reprezentanți ai Casei Județene de Asigurări de sănătate sau ai municipiului București, după caz, numiți prin decizie a președintelui-director general al Casei respective

c) 2 reprezentanți ai Colegiului Județean al medicilor, numiți prin decizie a președintelui instituției respective

d) 2 reprezentanți ai Colegiului Județean al medicilor dentiști, numiți prin decizie a președintelui instituției respective

e) 2 reprezentanți ai Colegiului Județean al farmaciștilor, numiți prin decizie a președintelui instituției respective

f) 2 reprezentanți ai Ordinului Județean al asistenților și moașelor din România, numiți prin decizie a președintelui instituției respective

g) un expert medico-legal, numit prin decizie a conducătorului instituției din care face parte

- durata mandatului de membru al comisiei este de 4 ani

- potrivit art. 4 din cuprinsul Ordinului nr. 1343/2006, fiecare membru al Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis poate fi reînvestit, la propunerea instituției din care face parte

• ***Condițiile minime necesare pentru a putea fi membru în cadrul Comisiei:***

- ✓ să aibă calitatea de cetățean român cu domiciliul în România
- ✓ să aibă o bună reputație și pregătire profesională
- ✓ să aibă *cel puțin 5 ani* vechime în domeniul său de activitate
- ✓ să nu fi săvârșit în exercitarea profesiei un act de malpraxis stabilit printr-o ***hotărâre judecătorească definitivă***
- ✓ să nu aibă cazier judiciar

• ***Calitatea de membru al Comisiei încetează în următoarele situații:***

- ✓ la expirarea termenului pentru care a fost numit
- ✓ prin demisie

- ✓ prin revocare de către instituția/organismul profesional care l-a desemnat
- ✓ prin înlocuire, în condițiile legii

- ***Incompatibilități***

- fiecare membru al Comisiei ***este obligat*** să declare dacă are vreo legătură directă sau indirectă, familială, personală, profesională ori financiară, cu vreuna dintre persoanele fizice sau juridice implicate în cazul supus cercetării

- dacă vreun membru al Comisiei se află în una dintre situațiile de incompatibilitate menționate anterior, acesta va trebui să completeze o ***declarație de abținere pentru conflict de interese*** în cauză și nu poate participa la ședințele Comisiei ocazionate de cercetarea cazului respectiv

- aceste dispoziții privind situațiile de incompatibilitate se aplică și în cazul expertului care face parte din Comisie

- ***Conducerea Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis***

- Ordinul nr. 1343/2006 conține o serie de reglementări privind organele de conducere ale Comisiei de monitorizare și competență profesională a cazurilor de malpraxis

- conform art. 9 alin. (1) din Ordinul nr. 1343/2006, Comisia este condusă de directorul adjunct al autorității de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București, care are calitatea de președinte al acesteia

- membrii Comisiei își desemnează, prin vot, 2 vicepreședinți care asigură împreună cu președintele conducerea activității acesteia

- în cazul *imposibilității temporare* de exercitare a prerogativelor președintelui, reprezentarea Comisiei revine unuia dintre vicepreședinții acesteia, desemnat de președinte

- dacă atât președintele, cât și vicepreședinții se află în imposibilitate de exercitare a prerogativelor, reprezentarea Comisiei va fi asigurată de ***decanul de vârstă*** dintre ceilalți membri ai Comisiei

- ***Reguli privind sesizarea Comisiei***

- atât Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cât și Ordinul nr. 1343/2006 conține precizări privind persoanele competente în ceea ce privește sesizarea Comisiei cu privire la un act de malpraxis

Comisia de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis poate fi sesizată de:

a) persoana sau, după caz, reprezentantul legal al acesteia, care se consideră victima unui act de malpraxis săvârșit în exercitarea unei activități de prevenție, diagnostic și tratament;

b) succesorii persoanei decedate ca urmare a unui act de malpraxis imputabil unei activități de prevenție, diagnostic și tratament

- pot apela la procedura de stabilire a cazurilor de răspundere civilă profesională ***exclusiv*** persoanele vătămate/prejudiciate sau succesorii în drepturi ai acestora

- Legea nr. 95/2006 nu face nicio distincție în ceea ce privește prejudiciul cauzat victimelor actului de malpraxis medical, acesta putând fi atât un prejudiciu patrimonial, cât și unul moral

- mai mult decât atât, în categoria persoanelor prejudiciate printr-un act de malpraxis medical sunt incluse atât victimele directe (pacienții), cât și victimele indirecte

- Comisia nu va putea fi sesizată de către conducerea unității sanitare împotriva personalului medical angajat sau de către Colegiul Medicilor/Medicilor Dentiști din România, această din urmă instituție făcând parte chiar din Comisia de monitorizare a cazurilor de malpraxis medical

- din interpretarea dispozițiilor art. 673 alin. (2), art. 678, art. 683 și art. 684 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății rezultă că atât asiguratul, cât și asigurătorul au calitatea de părți ale procedurii extrajudiciare de stabilire a cazurilor de malpraxis

- așa cum am mai prezentat în cursurile anterioare, asiguratul este persoana care a săvârșit actul de malpraxis și care se circumscrie noțiunii de personal medical (medic, medic dentist, farmacist, asistent medical și moașă), iar asigurătorul este societatea de asigurări cu care personalul medical a încheiat contractul de asigurare de răspundere civilă profesională

Persoana prejudiciată printr-un act de malpraxis sau succesorii în drepturi ai acesteia înaintează Comisiei o sesizare scrisă care trebuie să cuprindă, în mod obligatoriu următoarele elemente:

- a) numele și prenumele persoanei care face sesizarea;
- b) calitatea persoanei care face sesizarea;
- c) numele și prenumele persoanei care se consideră victima unui caz de malpraxis (dacă este diferită de persoana care face sesizarea);
- d) data efectuării actului de malpraxis sesizat;
- e) numele și prenumele autorului actului de malpraxis sesizat, săvârșit în exercitarea unei activități de prevenție, diagnostic și tratament;
- f) descrierea faptei și a împrejurărilor acesteia;
- g) prejudiciul produs victimei actului de malpraxis sesizat.

- sesizarea reprezintă actul de procedură prin care persoanele care se consideră victime ale unui act de malpraxis sau succesorii persoanei decedate ca urmare a unui act de malpraxis învestesc Comisia cu cercetarea unui caz determinat în scopul stabilirii existenței sau inexistenței unui caz de malpraxis

- atunci când sesizează Comisia, persoanele îndreptățite sunt obligate să anexeze și o serie de documente: copii ale documentelor medicale în susținerea afirmațiilor cuprinse în sesizarea adresată Comisiei, dar și copii ale documentelor legale din care să rezulte calitatea persoanei care a sesizat Comisia

- din categoria documentelor medicale ar putea face parte biletele de trimitere, de internare, de externare, de examinare, buletinele de analize, certificatele medico-legale, expertizele medicale (inclusiv rapoarte de autopsie) etc.

- nu este obligatorie anexarea documentelor medicale în original, ci este suficient depunerea acestora în copie

- categoria documentelor legale din care rezultă calitatea persoanei care a făcut sesizarea se subclasifică în *acte de dovedire a calității de reprezentant* (împuternicire avocațială emisă în temeiul contractului de asistență juridică dacă reprezentantul victimei este avocat; contract de mandat dacă reprezentantul victimei nu are calitatea de avocat; certificatul de naștere dacă persoana care a formulat sesizarea este părintele pacientului minor etc.) și *acte doveditoare a calității procedurale* (dacă se consideră victimă directă, persoana în cauză depune dovada faptului că a fost pacienta medicului acuzat de malpraxis, și anume contractul medical, un bilet de examinare, de internare etc.; dacă se consideră victimă indirectă, persoana depune o dovadă care atestă legătura acesteia cu pacientul)

- sesizările adresate Comisiei care nu respectă aceste condiții de formă și conținut vor fi respinse, fiindu-i comunicată decizia persoanei care a făcut sesizarea, în termen de **cinci zile** de la adoptarea acesteia

- ***Sedințele de judecată ale Comisiei***

- judecata în fața Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis se desfășoară în ***ședințe secrete***, pentru a se putea asigura confidențialitatea acestei proceduri extrajudiciare

- potrivit art. 685 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, întreaga procedură de stabilire a cazurilor de malpraxis, până în momentul sesizării instanței, este confidențială

- aceeași condiție referitoare la confidențialitatea procedurii este stipulată în cuprinsul Ordinului nr. 1343/2006 la art. 23 și 24

- încălcarea confidențialității de către persoana care a făcut sesizarea duce la pierderea dreptului de a beneficia de procedura de conciliere

- încălcarea confidențialității de către membrii Comisiei sau experții desemnați de aceasta atrage sancțiuni profesionale și administrative

- prima ședință în cadrul Comisiei se desfășoară *în maxim 3 zile lucrătoare de la depunerea sesizării*

- ședințele Comisiei sunt conduse de către președintele acesteia, iar în lipsa sa de către unul dintre vicepreședinții aleși de membrii Comisiei
- *cvorumul necesar* pentru a adopta hotărâri valide este de cel puțin *trei pătrimi* din numărul membrilor Comisiei, iar *hotărârile se adoptă cu votul a jumătate plus unu* din numărul membrilor prezenți
- în caz de egalitate de voturi, votul președintelui sau, în absența acestuia, cel al înlocuitorului de drept care conduce ședința Comisiei este decisiv
- neîntrunirea cvorumului – amânarea ședinței cu 7 zile
- Comisia își începe activitatea prin verificarea sesizării cu privire la respectarea dispozițiilor legale referitoare la conținutul acesteia (al sesizării)
- conform art. 18 alin. (1) din cuprinsul Ordinului nr. 1343/2006, după primirea sesizării, Comisia verifică dacă autorul acesteia are calitatea prevăzută de lege
- dacă în urma analizei se constată că sesizarea nu a fost făcută de către persoanele îndreptățite, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, Comisia respinge sesizarea, comunicând persoanei care a făcut sesizarea decizia adoptată
- art. 688 din Legea nr. 95/2006
- potrivit art. 688 din Legea nr. 95/2006, "*actele de malpraxis în cadrul activității medicale de prevenție, diagnostic și tratament se prescriu în termen de 3 ani de la producerea prejudiciului, cu excepția faptelor ce reprezintă infracțiuni*"
- în cazul în care Comisia constată împlinirea termenului de prescripție prevăzut la art. 688 (3 ani de la producerea prejudiciului), va avea loc *clasarea* cazului
- așa cum am menționat la început, din cadrul Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis va face parte și un expert medico-legal
- art. 680 alin. (1) din Legea nr. 95/2006

- potrivit art. 680 alin. (1) din cuprinsul Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, Ministerul Sănătății aprobă, la propunerea CMR, pentru fiecare județ și municipiul București, o listă națională de experți medicali, în fiecare specialitate, care vor fi consultați de către Comisie în stabilirea cazurilor de malpraxis medical
- pe lista de experți se poate înscrie orice medic, medic dentist, farmacist, asistent medical/moașă cu o *vechime de cel puțin 8 ani* în specialitate, cu avizul CMR, CMDR, CFR și, respectiv, al OAMGMAMR
- art. 682 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
- potrivit art. 682 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, "Comisia desemnează, *prin tragere la sorți*, din lista națională a experților , un grup de experți sau un expert care dispun de *cel puțin același grad profesional și didactic cu persoana reclamată*, în funcție de complexitatea cazului, însărcinat cu efectuarea unui raport asupra cazului"
- experții au acces la toate documentele medicale aferente cazului, a căror cercetare o consideră necesară, și au dreptul de a audia și înregistra depozițiile tuturor persoanelor implicate
- experții desemnați pentru cercetarea cazului sunt obligați să păstreze confidențialitatea asupra tuturor informațiilor care au legătură cu cazul respectiv
- încălcarea confidențialității de către experții desemnați atrage sancțiuni profesionale și administrative, conform dispozițiilor legale în vigoare
- fiecare expert este obligat să declare dacă are vreo legătură directă sau indirectă, familială, personală, profesională ori financiară cu vreuna dintre persoanele fizice sau juridice implicate în cazul supus cercetării
- dacă unul dintre experți se află într-o situație de incompatibilitate, acesta va trebui să completeze o declarație de abținere pentru conflict de interese în respectiva cauză, neputând participa la efectuare raportului în cazul respectiv
- potrivit art. 682 alin. (3) din Legea nr. 95/2006, experții întocmesc în termen de 30 de zile un raport asupra cazului pe care îl înaintează Comisiei, urmând ca aceasta să adopte o decizie asupra cazului în *maximum 3 luni de la data sesizării*

- fiecare parte interesată are dreptul să primească o copie a raportului experților și a documentelor medicale care au stat la baza acestuia
- Comisia stabilește, ***prin decizie***, dacă în cauză a fost sau nu incidentă o situație de malpraxis, urmând să comunice această decizie tuturor persoanelor implicate, inclusiv asigurătorului, în termen de 5 zile calendaristice
- conform art. 21 din cuprinsul Ordinului nr. 1343 din 2006, Comisia ține o evidență strictă a sesizărilor primite, a documentației aferente fiecărui caz expertizat, a proceselor-verbale întocmite în cadrul ședințelor Comisiei, a deciziilor luate, precum și a altor documente depuse la Comisie sau emise de aceasta
- pentru a putea stabili dacă în cauză a fost incident un caz de malpraxis medical, Comisia trebuie să aibă în vedere în mod obligatoriu o serie de elemente (existența unei fapte produse în exercitarea unei activități de prevenție, diagnostic și tratament; fapta să fie cauzatoare de prejudiciu patrimonial sau moral; vinovăția făptuitorului și raportul de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu)
- potrivit art. 684 alin. (1) din cuprinsul Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, în cazul în care asigurătorul sau oricare dintre părțile implicate nu este de acord cu decizia Comisiei, o ***poate contesta*** la instanța de judecată competentă, ***în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei***
- instanța competentă să soluționeze litigiile prevăzute în prezenta lege este judecătoria în a cărei circumscripție teritorială a avut loc actul de malpraxis reclamat
- în cazul neformulării unei contestații în instanță sau în cazul respingerii contestației, decizia Comisiei devine obligatorie pentru pacient, personalul medical și asigurător

BIBLIOGRAFIE

1. Moldovan A.T., *Tratat de drept medical*, Ed. All Beck, București, 2002
2. Năsui G.A., *Malpraxisul medical*, Ed. Universul Juridic, București, 2016
3. Tudor G., *Răspunderea juridică pentru culpa și eroarea medicală*, Ed. Hamangiu, București, 2010
4. Vida-Simiti I., *Răspunderea civilă a medicului*, Ed. Hamangiu, București, 2013
5. Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
6. Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Medicilor Stomatologi din România
7. Ordinul nr. 1343/2006 din 06/11/2006 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis